

dr.uz
İŞ SAĞLIĞI UZMANI

ÖZET MEVZUAT

İçindekiler

1. İŞYERİ HEKİMLİĞİNİN KANUNİ DAYANAKLARI	3
1.1. İŞYERİ HEKİMLERİNİN GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLAR	4
1.1.1. İŞYERİ HEKİMLİĞİ MEVZUATI	4
1.1.2. İŞYERİ HEKİMLERİNİN GÖREVLERİ	4
1.1.2.1. REHBERLİK VE DANIŞMANLIK	4
1.1.2.2. SAĞLIK GÖZETİMİ	5
1.1.2.3. EĞİTİM VE BİLGİLENDİRME	5
1.1.2.4. İLGİLİ BİRİMLERLE İŞBİRLİĞİ	6
1.1.3. İŞYERİ HEKİMLERİNİN YETKİLERİ	6
1.1.4. İŞYERİ HEKİMLERİNİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ	6
1.1.5. DİĞER SAĞLIK PERSONELİNİN GÖREVLERİ	7
2. İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLIĞININ KANUNİ DAYANAKLARI	7
2.1. İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLIĞI MEVZUATI	8
2.1.1. İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLARININ GÖREVLERİ	8
2.1.1.1. REHBERLİK VE DANIŞMANLIK	8
2.1.1.2. RİSK DEĞERLENDİRMESİ	8
2.1.1.3. ÇALIŞMA ORTAMI GÖZETİMİ	8
2.1.1.4. EĞİTİM, BİLGİLENDİRME VE KAYIT	9
2.1.1.5. İLGİLİ BİRİMLERLE İŞBİRLİĞİ	9
2.1.2. İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLARININ YETKİLERİ	9
2.1.3. İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLARININ YÜKÜMLÜLÜKLERİ	9
3. ORTAK SAĞLIK GÜVENLİK BİRİMLERİNİN KANUNİ DAYANAKLARI	10
4. İLK YARDIM EĞİTİMLERİNİN KANUNİ DAYANAKLARI	11
5. PORTÖR MUAYENE VE TARAMALARININ KANUNİ DAYANAKLARI	11
5.1. KANUNİ DAYANAKLAR	11
5.2. PORTÖR MUAYENESİNE ESAS LABORATUVAR TETKİKLERİ	11
5.3. SAĞLIK MUAYENE KARTLARI İLE İLGİLİ UYGULAMALAR	12
5.4. PORTÖR MUAYENESİ UYGULAMALARI	12
6. DOKTOR MUAYENE RAPORLARININ KANUNİ DAYANAKLARI	13
6.1. AĞIR VE TEHLİKELİ İŞLER RAPORU	13
6.2. İŞE GİRİŞ VE PERİYODİK MUAYENE RAPORU	13
6.1. GENÇ İŞÇİ MUAYENE RAPORU	14
7. EĞİTİMLERİN KANUNİ DAYANAKLARI	14
7.1. TEMEL İSG EĞİTİMLERİ	14
7.2. YANGIN EĞİTİMLERİ	14
7.1. AĞIR VE TEHLİKELİ İŞLERDE ÇALIŞACAKLARLA İLGİLİ EĞİTİMLER	14
7.2. İŞYERİ HEKİMLERİ EĞİTİMİ	14
7.3. İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLIĞI EĞİTİMİ	15
8. İDARİ PARA CEZALARI (4857 SAYILI İŞ KANUNUNA GÖRE)	16

1. İŞYERİ HEKİMLİĞİNİN KANUNİ DAYANAKLARI

4857 Sayılı İş Kanunu Madde 81;

İşverenler, devamlı olarak en az elli işçi çalıştırdıkları işyerlerinde alınması gereken iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin belirlenmesi ve uygulanmasının izlenmesi, iş kazası ve meslek hastalıklarının önlenmesi, işçilerin ilk yardım ve acil tedavi ile koruyucu sağlık ve güvenlik hizmetlerinin yürütülmesi amacıyla, işyerindeki işçi sayısı, işyerinin niteliği ve işin tehlike sınıf ve derecesine göre;

- a) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi oluşturmakla,
- b) **Bir veya birden fazla işyeri hekimi** ile gereğinde diğer sağlık personelini görevlendirmekle,
- c) Sanayiden sayılan işlerde iş güvenliği uzmanı olan bir veya birden fazla mühendis veya teknik elemanı görevlendirmekle, yükümlüdürler

İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği Madde 5 (1);

İşveren, işyerlerinde alınması gereken iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin belirlenmesi ve uygulanmasının izlenmesi, iş kazası ve meslek hastalıklarının önlenmesi, işçilerin ilk yardım ve acil tedavi ile koruyucu sağlık ve güvenlik hizmetlerinin yürütülmesi amacıyla; İSGB oluşturmakla, bu birimde **bir veya birden fazla işyeri hekimi ile gereğinde diğer sağlık personelini görevlendirmekle ve sanayiden sayılan işlerin yapıldığı işyerlerinde tehlike sınıfına uygun bir veya birden fazla iş güvenliği uzmanı görevlendirmekle yükümlüdür.**

27.11.2010 tarihli ve 27768 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “İşyeri Hekimlerinin Görev, Yetki, Sorumluluk Ve Eğitimleri Hakkında Yönetmeliğin 18. Maddesinde” işyeri hekimlerinin görev süreleri şöyle tanımlanmaktadır;

MADDE 18

1. İşyeri hekimleri, bu Yönetmelikte belirtilen görevlerini yerine getirmek için aşağıda belirtilen sürelerde görev yaparlar.
  - a. **Az tehlikeli sınıfta** yer alan işyerlerine; sağlık gözetimi için ayda **en az 10 saat, buna ilave olarak işe giriş ve periyodik muayeneleri ile eğitim için işçi başına yılda en az 20 dakika,**
  - b. **Tehlikeli sınıfta** yer alan işyerlerine; sağlık gözetimi için ayda **en az 15 saat, buna ilave olarak işe giriş ve periyodik muayeneleri ile eğitim için işçi başına yılda en az 25 dakika,**
  - c. **Çok tehlikeli sınıfta** yer alan işyerlerine; sağlık gözetimi için ayda **en az 20 saat, buna ilave olarak işe giriş ve periyodik muayeneleri ile eğitim için işçi başına yılda en az 30 dakika,**
2. **Az tehlikeli sınıfta yer alan 1000 ve daha fazla işçisi olan işyerlerinde her 1000 işçi için tam gün çalışacak en az bir işyeri hekimi görevlendirilir.** İşçi sayısının 1000 sayısının tam katlarından fazla olması durumunda geriye kalan işçi sayısı göz önünde bulundurularak birinci fıkrada belirtilen kriterlere uygun yeteri kadar işyeri hekimi eklenir.

3. **Tehlikeli sınıfta yer alan 750 ve daha fazla işçisi olan işyerlerinde her 750 işçi için tam gün çalışacak en az bir işyeri hekimi görevlendirilir.** İşçi sayısının 750 sayısının tam katlarından fazla olması durumunda geriye kalan işçi sayısı göz önünde bulundurularak birinci fıkrada belirtilen kriterlere uygun yeteri kadar işyeri hekimi eklenir.
4. **Çok tehlikeli sınıfta yer alan 500 ve daha fazla işçisi olan işyerlerinde her 500 işçi için tam gün çalışacak en az bir işyeri hekimi görevlendirilir.** İşçi sayısının 500 sayısının tam katlarından fazla olması durumunda geriye kalan işçi sayısı göz önünde bulundurularak birinci fıkrada belirtilen kriterlere uygun yeteri kadar işyeri hekimi eklenir.
5. İşyeri hekimlerinin görevlendirilmesinde sözleşmede belirtilen süre kadar işyerinde hizmet sunulur. Birden fazla işyeri ile kısmi süreli iş sözleşmesi yapıldığı takdirde bu işyerleri arasında yolda geçen süreler haftalık kanuni çalışma süresinden

İşyeri hekimleri, bu yönetmelikte belirtilen görevlerini yerine getirmek için aşağıda belirtilen sürelerde görev yaparlar; **“Az tehlikeli sınıfta yer alan 1000 ve daha fazla işçisi olan işyerlerinde, her 1000 işçi için tam gün çalışacak en az bir işyeri hekimi görevlendirilir.”**

1.1. İŞYERİ HEKİMLERİNİN GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLAR

1.1.1. İŞYERİ HEKİMLİĞİ MEVZUATI

27.11.2010 tarih ve 27768 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “İşyeri Hekimlerinin Görev, Yetki, Sorumluluk Ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik”e göre;

1.1.2. İŞYERİ HEKİMLERİNİN GÖREVLERİ

MADDE-15: İşyeri hekimleri, iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri kapsamında aşağıdaki görevleri yapmakla yükümlüdür;

1.1.2.1. REHBERLİK VE DANIŞMANLIK

1. Bulunması halinde İş Sağlığı ve Güvenliği Kuruluna katılarak çalışma ortamı gözetimi ve işçilerin sağlık gözetimi ile ilgili danışmanlık yapmak ve alınan kararların uygulanmasını izlemek,
2. Kantin, yemekhane, yatakhane, kreş ve emzirme odaları ile soyunma odaları, duş ve tuvaletlerin **bakımı ve temizliği konusunda gerekli kontrolleri** yaparak tavsiyelerde bulunmak,
3. İş sağlığı, hijyen, toplu koruma yöntemleri ve kişisel koruyucu donanımlar konularında **tavsiyede** bulunmak,
4. İşyerinde iş sağlığı ve güvenliğinin geliştirilmesi amacıyla gerekli aktiviteler konusunda **işverene tavsiyelerde** bulunmak,
5. İş sağlığı ve güvenliği çalışmalarını kapsamında **işyerinde periyodik incelemeler yapmak ve risk değerlendirme çalışmalarına** katılmak,
6. İşyerinde sağlığa zararlı risklerin değerlendirilmesi ve önlenmesi ile ilgili mevzuata göre yapılması gereken **koruyucu sağlık muayenelerini** yapmak,

7. Sağlık sorunları nedeniyle **işe devamsızlık durumları ile işyerinde olabilecek sağlık tehlikeleri arasında bir ilişkinin** olup olmadığını tespit etmek, gerektiğinde **çalışma ortamı ile ilgili ölçümler** yapılmasını sağlayarak, alınan sonuçların işçilerin sağlığı yönünden değerlendirmesini yapmak,
8. İşin yürütümünde **ergonomik** ve psikososyal riskler açısından işçilerin fiziksel ve zihinsel kapasitelerini dikkate alarak iş ile işçinin uyumunu sağlamak ve çalışma ortamındaki stres faktörlerinden korunmaları için araştırmalar yapmaktır.

1.1.2.2. SAĞLIK GÖZETİMİ

1. Gece postaları da dâhil olmak üzere işçilerin sağlık gözetimini yapmak,
2. İşçilerin **işe giriş ve periyodik sağlık muayenelerini** iş sağlığı ve güvenliği mevzuatında belirtilen aralıklarla ve Ek-7’de verilen örneğe uygun olarak düzenlemek ve işyerinde muhafaza etmek,
3. Sağlık sorunları nedeniyle işe devamsızlık durumlarında **işe dönüş muayenesi** yaparak eski işinde çalışması sakıncalı bulunanların mevcut sağlık durumlarına uygun bir işte çalıştırılmasını tavsiye etmek,
4. **Hassas risk grupları**, meslek hastalığı tanısı veya şüphesi olanlar, kronik hastalığı olanlar, madde bağımlılığı olanlar, birden fazla iş kazası geçirmiş olanlar gibi **işçilerin, uygun işe yerleştirilmeleri için gerekli koruyucu sağlık muayenelerini** yaparak rapor düzenlemek,
5. Bulaşıcı hastalıkların kontrolü için yayılmayı önleme ve **bağışıklama çalışmaları yapmak, portör muayenelerinin yapılmasını sağlamak,**
6. Sağlık gözetimi sonuçlarına göre, bulunması halinde iş güvenliği uzmanı ile işbirliği içinde **çalışma ortamının gözetimi kapsamında gerekli ölçümlerin** yapılmasını önermek, ölçüm sonuçlarını değerlendirmek,
7. Sağlık gözetimi konusunda **işçileri bilgilendirmek** ve onların rızasını almak, sağlık riskleri ve yapılan sağlık muayeneleri konusunda işçileri yeterli ve uygun şekilde bilgilendirmek,
8. **Gerekli laboratuvar tetkikleri, radyolojik muayeneler ve portör muayenelerini yaptırmak,** bulaşıcı hastalıkların kontrolünü sağlamak, bağışıklama çalışmaları yapmak, işyeri ve eklentilerinin **genel hijyen şartlarını** sürekli izleyip denetlemek,
9. **Yıllık çalışma planını**, bulunması halinde iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparak hazırlamak, işyerindeki sağlık gözetimi ile ilgili çalışmaları kaydetmek ve Ek-5’te belirtilen örneğine uygun yıllık değerlendirme raporunu hazırlayarak elektronik ortamda Bakanlığa göndermektir.

1.1.2.3. EĞİTİM VE BİLGİLENDİRME

1. İşyerinde ilkyardım ve acil müdahale hizmetlerinin organizasyonu ve personelin eğitiminin sağlanması çalışmalarını ilgili mevzuat doğrultusunda yürütmek,
2. **İş sağlığı, hijyen ve ergonomi alanlarında bilgi ve eğitim** sağlanması için ilgili taraflarla işbirliği yapmak,
3. İşyeri yöneticilerine, iş sağlığı ve güvenliği kurulu üyelerine, işçilere ve temsilcilerine **genel sağlık konularında eğitim** vermek ve bu eğitimlerin sürekliliğini sağlamak,
4. Bağımlılık yapan maddelerin kullanımının zararları konusunda **işyerinde eğitim** vermek.

1.1.2.4. İLGİLİ BİRİMLERLE İŞBİRLİĞİ

1. İş sağlığı ve güvenliği alanında yapılacak araştırmalara katılmak,
2. İş kazasına uğrayan veya meslek hastalığına yakalanan işçilerin rehabilitasyonu konusunda işyerindeki ilgili birimlerle, meslek hastalığı tanısında yetkili hastaneler ile işbirliği içinde çalışmak,
3. **İş kazaları ve meslek hastalıklarının analizi** ile iş uygulamalarının iyileştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi çalışmalarına katılmak,
4. **Yeni teknoloji ve donanımın sağlık açısından değerlendirilmesi** ve test edilmesi gibi mevcut uygulamaların iyileştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi çalışmalarına katılmak,
5. Bulunması halinde iş güvenliği uzmanı ile işbirliği içinde **yıllık çalışma planını ve yıllık değerlendirme raporunu hazırlamak**,
6. Yöneticilere, bulunması halinde iş sağlığı ve güvenliği kurulu üyelerine ve işçilere genel sağlık, iş sağlığı ve güvenliği, hijyen, kişisel koruyucu donanımlar ve toplu korunma yöntemleri konularında bilgi ve eğitim verilmesi için ilgili taraflarla işbirliği yapmak.

1.1.3. İŞYERİ HEKİMLERİNİN YETKİLERİ

MADDE-16

1. İşyeri bina ve eklentilerinde, çalışma metot ve şekillerinde veya iş ekipmanında işçiler açısından yakın ve hayati tehlike oluşturan bir husus tespit ettiğinde işverene bildirmek, gerekli tedbirler işveren tarafından alınmadığı takdirde durumu Bakanlığa rapor etmek,
2. İşyerinde belirlediği yakın ve hayati tehlike oluşturan hususun acil müdahale gerektirmesi halinde işveren veya işveren vekilinin onayını almak kaydıyla işi geçici olarak durdurmak,
3. Görevi gereği işyerinin bütün bölümlerinde iş sağlığı ve güvenliği konusunda inceleme ve araştırma yapmak, gerekli bilgi ve belgelere ulaşmak ve çalışanlarla görüşmek,
4. Görevinin gerektirdiği konularda işvereni bilgilendirerek ilgili kurum veya kuruluşlar ile iletişime geçmek ve işyerinin iç düzenlemelerine uygun olarak işbirliği yapmaktır.
5. Tam süreli iş sözleşmesi ile görevlendirilen işyeri hekimleri çalıştıkları işyeri ile ilgili mesleki gelişmelerini sağlamaya yönelik eğitim, seminer ve panel gibi organizasyonlara katılma hakkına sahiptir. Bu gibi organizasyonlarda geçen sürelerden bir yıl içerisinde toplam beş iş günü kadar çalışma süresinden sayılır ve bu süreler sebebiyle işyeri hekiminin ücretinden herhangi bir kesinti yapılamaz.

1.1.4. İŞYERİ HEKİMLERİNİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

MADDE-17

1. İşyeri hekimleri, bu Yönetmelikte belirtilen görevlerini yaparken, işin normal akışını mümkün olduğu kadar aksatmamak ve verimli bir çalışma ortamının sağlanmasına katkıda bulunmak, işverenin ve işyerinin meslek sırları, ekonomik ve ticari durumları hakkındaki bilgiler ile işçinin kişisel sağlık dosyasındaki bilgileri gizli tutmakla yükümlüdürler.
2. İşyeri hekimi, görevlendirildiği işyerinde yapılan çalışmalara ilişkin tespit ve tavsiyelerini onaylı deftere yazmak ve bulunması halinde ve gerektiği durumlarda iş güvenliği uzmanı ile birlikte eş zamanlı imzalamak ve suretlerini saklamak zorundadır. İşyerinde yapılan denetimlerde, işyeri hekiminin bu zorunluluğu yerine getirmediğinin tespiti halinde; işyeri hekimi Bakanlıkça yazılı

olarak uyarılır. Uyarı gerektiren durumun tekrarı halinde işyeri hekimi belgesinin geçerliliği bir yıl süreyle askıya alınır. Belgesinin geçerliliği askıya alınanlar Genel Müdürlük internet sayfasında ilân edilir. Bir yılsonunda İH tekrar görev alabilmesi için Bakanlık onayının alınması zorunludur.

3. İkinci fıkrada belirtilen onaylı defter; işyeri hekimi ile işveren veya işveren vekilince, bulunması halinde ve gerektiğinde iş güvenliği uzmanı ile eş zamanlı olarak imzalanır. Defterin imzalanmaması veya düzenli tutulmamasından işveren veya işveren vekili sorumludur.

1.1.5. DİĞER SAĞLIK PERSONELİNİN GÖREVLERİ

MADDE-19: Diğer sağlık personelinin görevleri aşağıda belirtilmiştir;

1. İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin planlanması, değerlendirilmesi, izlenmesi ve yönlendirilmesinde işyeri hekiminin talimatları doğrultusunda çalışmak, veri toplamak ve gerekli kayıtları tutmak,
2. İşçilerin sağlık ve çalışma öykülerini işe giriş/periodyk muayene formuna yazmak ve işyeri hekimi tarafından yapılan fizik muayene sırasında hekime yardımcı olmak,
3. İlk yardım hizmetlerinin organizasyonu ve yürütümünde işyeri hekimi ile birlikte çalışmak,
4. İşçilerin sağlık eğitiminde görev almak,

2. İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLIĞININ KANUNİ DAYANAKLARI

Yasal olarak TGS'nin ana faaliyeti, Az Tehlikeli İşler kapsamında değerlendirilmektedir. **27.11.2010 tarihli ve 27768 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan "İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk Ve Eğitimleri Hakkında Yönetmeliğin 10. maddesine göre;**

MADDE-10

1. İş güvenliği uzmanları, bu Yönetmelikte belirtilen görevlerini yerine getirmek için aşağıda belirtilen sürelerde görev yaparlar:
  - a. **Az tehlikeli** sınıfta yer alan işyerlerinde; **ayda en az 12 saat**, buna ilave olarak işçi başına ayda en az 5 dakika.
  - b. **Tehlikeli** sınıfta yer alan işyerlerinde; **ayda en az 24 saat**, buna ilave olarak işçi başına ayda en az 5 dakika.
  - c. **Çok tehlikeli** sınıfta yer alan işyerlerinde; **ayda en az 36 saat**, buna ilave olarak işçi başına ayda en az 10 dakika.
2. **Az tehlikeli sınıfta yer alan 1000 ve daha fazla işçisi olan işyerlerinde her 1000 işçi için tam gün çalışacak en az bir iş güvenliği uzmanı görevlendirilir.** İşçi sayısının 1000 sayısının tam katlarından fazla olması durumunda geriye kalan işçi sayısı göz önünde bulundurularak birinci fıkrada belirtilen kriterlere uygun yeteri kadar iş güvenliği uzmanı ek olarak görevlendirilir.
3. **Tehlikeli sınıfta yer alan 750 ve daha fazla işçisi olan işyerlerinde her 750 işçi için tam gün çalışacak en az bir iş güvenliği uzmanı görevlendirilir.** İşçi sayısının 750 sayısının tam katlarından fazla olması durumunda geriye kalan işçi sayısı göz önünde bulundurularak birinci fıkrada belirtilen kriterlere uygun yeteri kadar iş güvenliği uzmanı ek olarak görevlendirilir.

4. **Çok tehlikeli sınıfta yer alan 500 ve daha fazla işçisi olan işyerlerinde her 500 işçi için tam gün çalışacak en az bir iş güvenliği uzmanı görevlendirilir.** İşçi sayısının 500 sayısının tam katlarından fazla olması durumunda geriye kalan işçi sayısı göz önünde bulundurularak birinci fıkrada belirtilen kriterlere uygun yeteri kadar iş güvenliği uzmanı ek olarak görevlendirilir.
5. İş güvenliği uzmanları sözleşmede belirtilen süre kadar işyerinde hizmet sunar. Birden fazla işyeri ile kısmi süreli iş sözleşmesi yapıldığı takdirde bu işyerleri arasında yolda geçen süreler haftalık kanuni çalışma süresinden düşülür.

MADDE-5

İş güvenliği uzmanlarından; (C) sınıfı belgeye sahip olanlar az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde çalışabilirler. Birden fazla iş güvenliği uzmanının görevlendirilmesinin gerektiği işyerlerinde, **en az bir iş güvenliği uzmanının işyerinin tehlike sınıfına uygun belgeye sahip olması yeterlidir**” denmektedir.

2.1. İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLIĞI MEVZUATI

27.11.2010 tarih ve 27768 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk Ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik” e göre;

2.1.1. İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLARININ GÖREVLERİ

MADDE-7: İş güvenliği uzmanları, aşağıda belirtilen görevleri yerine getirmekle yükümlüdür:

2.1.1.1. REHBERLİK VE DANIŞMANLIK

1. İşyerinde yapılan çalışmalar ve yapılacak değişikliklerle ilgili olarak tasarım, makine ve diğer teçhizatın durumu, bakımı, seçimi ve kullanılan maddeler de dâhil olmak üzere işin planlanması, organizasyonu ve uygulanması, kişisel koruyucu donanımların seçimi, temini, kullanımı, bakımı, muhafazası ve test edilmesi konularının, iş sağlığı ve güvenliği mevzuatına ve genel iş güvenliği kurallarına uygun olarak sürdürülmesini sağlamak için işverene tavsiyelerde bulunmak.

2.1.1.2. RİSK DEĞERLENDİRMESİ

1. Risk değerlendirmesinin yapılmasını sağlamak; gerekli çalışmaları planlayarak alınacak sağlık ve güvenlik önlemleri konusunda işverene önerilerde bulunmak ve takibini yapmak.

2.1.1.3. ÇALIŞMA ORTAMI GÖZETİMİ

1. Çalışma ortamının gözetimini yapmak, işyerinde iş sağlığı ve güvenliği yönünden yapılması gereken periyodik bakım, kontrol ve ölçümleri planlamak ve uygulanmasını kontrol etmek.

2. İşyerinde kaza, yangın veya patlamaların önlenmesi için mevzuata uygun çalışmalar yapmak ve uygulamaları takip etmek; doğal afet, kaza, yangın veya patlama gibi durumlar için acil durum planlarının hazırlanmasını sağlamak, periyodik olarak eğitimleri ve tatbikatları yaptırmak, acil durum planı doğrultusunda hareket edilmesini sağlamak.

2.1.1.4. EĞİTİM, BİLGİLENDİRME VE KAYIT

1. İş sağlığı ve güvenliği eğitimlerini ilgili mevzuata uygun olarak planlamak ve uygulamak,
2. Çalışma ortamının gözetimi ile ilgili çalışmaları kaydetmek ve yıllık değerlendirme raporunu işyeri hekimi ile işbirliği yaparak hazırlamak.

2.1.1.5. İLGİLİ BİRİMLERLE İŞBİRLİĞİ

1. İşyeri hekimi ile işbirliği yaparak iş kazaları ve meslek hastalıkları ile ilgili değerlendirme yapmak, tehlikeli olayın tekrarlanmaması için inceleme ve araştırma yaparak gerekli önleyici faaliyet planlarını hazırlamak ve uygulamaların takibini yapmak.
2. İşyeri hekimi ile işbirliği yaparak yıllık çalışma planını hazırlamak.

2.1.2. İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLARININ YETKİLERİ

MADDE-8: İş güvenliği uzmanının yetkileri aşağıda belirtilmiştir:

1. İşyeri bina ve eklentilerinde, çalışma metot ve şekillerinde veya iş ekipmanında çalışanlar açısından yakın ve hayati tehlike oluşturan bir husus tespit ettiğinde işverene bildirmek, gerekli tedbirler işveren tarafından alınmadığı takdirde durumu Bakanlığa rapor etmek.
2. İşyerinde belirlediği yakın ve hayati tehlike oluşturan bir hususun acil müdahale gerektirmesi halinde işveren veya işveren vekilinin onayını almak kaydıyla geçici olarak işi durdurmak.
3. Görevi gereği işyerinin bütün bölümlerinde iş sağlığı ve güvenliği konusunda inceleme ve araştırma yapmak, gerekli bilgi ve belgelere ulaşmak ve çalışanlarla görüşmek.
4. Görevinin gerektirdiği konularda işverenin bilgisi dahilinde ilgili kurum ve kuruluşlarla iletişime geçmek ve işyerinin iç düzenlemelerine uygun olarak işbirliği yapmak.
5. Tam süreli iş sözleşmesi ile görevlendirilen iş güvenliği uzmanları, çalıştıkları işyeri ile ilgili mesleki gelişmelerini sağlamaya yönelik eğitim, seminer ve panel gibi organizasyonlara katılma hakkına sahiptir. Bu gibi organizasyonlarda geçen sürelerden bir yıl içerisinde toplam beş iş günü kadarı çalışma süresinden sayılır ve bu süreler sebebiyle iş güvenliği uzmanının ücretinden herhangi bir kesinti yapılamaz.

2.1.3. İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLARININ YÜKÜMLÜLÜKLERİ

MADDE-9:

1. İş güvenliği uzmanları, bu Yönetmelikte belirtilen görevlerini yaparken, işin normal akışını mümkün olduğu kadar aksatmamak ve verimli bir çalışma ortamının sağlanmasına katkıda bulunmak, işverenin ve işyerinin meslek sırları, ekonomik ve ticari durumları ile ilgili bilgileri gizli tutmakla yükümlüdürler.

2. İş güvenliği uzmanı, görevlendirildiği işyerinde yapılan çalışmalara ilişkin tespit ve tavsiyelerini onaylı deftere yazmak ve işyeri hekimi ile beraber suretlerini saklamak zorundadır. İşyerinde yapılan denetimlerde, bu zorunluluğu yerine getirmediğinin tespiti halinde; iş güvenliği uzmanı Bakanlıkça yazılı olarak uyarılır. Uyarı gerektiren durumun tekrarı halinde iş güvenliği uzmanlığı belgesinin geçerliliği bir yıl süreyle askıya alınır. Belgesinin geçerliliği askıya alınanlar, Genel Müdürlük internet sayfasında ilan edilir. Bir yılsonunda iş güvenliği uzmanının tekrar görev alabilmesi için Bakanlığın onayının alınması zorunludur.
3. İkinci fıkrada belirtilen onaylı defter; iş güvenliği uzmanı ile işveren veya işveren vekilince, gerektiğinde işyeri hekimi ile eş zamanlı olarak imzalanır. Defterin imzalanmaması veya düzenli tutulmamasından işveren veya işveren vekili sorumludur.

3. ORTAK SAĞLIK GÜVENLİK BİRİMLERİNİN KANUNİ DAYANAKLARI

01.08.2010 tarih ve 27659 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren 6009 sayılı “Gelir Vergisi Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”da ve bu kanuna istinaden **27.11.2010 tarihli ve 27768 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan “İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliğinde”;**

“İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini vermek üzere; gerekli donanım ve personele sahip olan, Bakanlıkça yetkilendirilen, Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre faaliyet gösteren şirketlerce kurulan ve işletilen müesseseler, Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimi’ni ifade eder” şeklinde dillendirilen Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri (OSGB), bu kanun ve Yönetmelikler çerçevesinde hizmet verirler” denmektedir.

4857 Sayılı İş Kanunu Madde 86

İşverenler, bu yükümlülüklerinin tamamını veya bir kısmını, bünyesinde çalıştırdığı ve bu maddeye dayanılarak çıkarılacak yönetmelikte belirtilen vasıflara sahip personel ile yerine getirebileceği gibi, **işletme dışında kurulu ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden (OSGB) hizmet olarak da yerine getirebilir.** Bu şekilde hizmet alınması işverenin sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.

İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği’nde yer alan, **“Ortak Sağlık ve Güvenlik Biriminin Çalışma Usul ve Esasları” başlıklı 12. Maddesinde Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri (OSGB)’nin görev, yetki ve sorumlulukları şöyle tanımlanmaktadır;**

1. OSGB ve OSGB’ler, işyerlerinde sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamı oluşturmak amacıyla;
  - a. İşyerinde sağlık ve güvenlik risklerine karşı yürütülecek her türlü koruyucu, önleyici ve düzeltici faaliyeti kapsayan çalışma ortamı gözetiminden,
  - b. İşçilerin sağlığını korumak ve geliştirmek amacı ile işçilere verilecek sağlık gözetiminden,
  - c. İşçilerin iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri ve bilgilendirilmelerinden,
  - d. İşyerinde kaza, yangın, doğal afet ve bunun gibi acil müdahale gerektiren durumların belirlenmesi, acil durum planının hazırlanması, ilkyardım ve acil müdahale bakımından yapılması gereken uygulamaların organizasyonu ve ilgili diğer birim, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılmasından,
  - e. Çalışma ortamının gözetimine ve işçilerin sağlık gözetimine ait bütün bilgilerin kayıt altına alınmasından,

- f. İşçilerin yaptıkları işler, işyerinde yapılan risk değerlendirme sonuçları ve maruziyet bilgileri ile işe giriş muayeneleri, periyodik sağlık muayeneleri sonuçları ve iş kazaları ile meslek hastalıkları kayıtlarının, işyerindeki kişisel sağlık dosyalarında gizlilik ilkesine uyularak saklanmasından sorumludurlar.
2. İşyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmeti sunmak üzere OSGB'lerce görevlendirilen işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı tarafından muhafaza edilmesi gereken onaylı defter suretleri OSGB arşivinde tutulur ve istenmesi halinde denetime yetkili memurlara sunulur. Kendilerinden talep edilmese dahi, sözleşme süresi sonunda bütün kayıt ve dosyalar OSGB'lerce işverene teslim edilir.
3. İSGB ve OSGB'ler bu hizmetlerin sağlanması sırasında işin normal akışını aksatmamaya özen gösterirler.
4. İSGB ve OSGB'ler, işverenin, işçilerin ve bulunması halinde iş sağlığı ve güvenliği kurulunun, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili kayıt ve istatistiklere ulaşabilmesini sağlar.

4. İLKYARDIM EĞİTİMLERİNİN KANUNİ DAYANAKLARI

22.05.2002 tarih ve 24762 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan İlk Yardım Yönetmeliği gereğince; "Tüm kurum ve kuruluşlarda istihdam edilen her yirmi personel için bir, ilgili mevzuata göre ağır ve tehlikeli işler kapsamında bulunan işyerlerinde, her on personel için bir olmak üzere, bu Yönetmeliğe göre yetkilendirilmiş merkezden en az "Temel İlk Yardım Eğitimi" sertifikası almış "İlk Yardımcının bulundurulması zorunludur." denilmektedir.

Yukarıda bahsedilen ve zorunlu tutulan Sağlık Bakanlığı Sertifikalı İlk Yardım Eğitimleri, İstanbul Uzman Eğitim Merkezi'nde, tecrübeli ilk yardım eğitmenleri tarafından verilecektir. **20 kişilik gruplar halinde ve toplam 16 saatlik eğitim sonunda**, İl Sağlık Müdürlüğü'nün yapmış olduğu sınavda başarılı olan tüm katılımcılar Sağlık Bakanlığı onaylı sertifikaya hak kazanacaktır. Bu sertifikaların geçerlilik süresi 3 yıl olup, süresi dolunca yenilenmesi gerekmektedir.

5. PORTÖR MUAYENE VE TARAMALARININ KANUNİ DAYANAKLARI

5.1. KANUNİ DAYANAKLAR

1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nun 126. ve 127. maddelerindeki hükümlerle, gıda üretim yerleri ve sıhhi müesseselerde çalışanların bulaşıcı hastalık taşıyıcılığı yönünden her 3 ayda bir muayene olma ve sıhhi rapor alma mecburiyeti getirilmiştir.

5.2. PORTÖR MUAYENESİNE ESAS LABORATUVAR TETKİKLERİ

Portör muayenesine esas laboratuvar tetkikleri (Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2005/9 sayılı genelgesi gereğince) şunlardır;

1. Gaita Kültürü (en az yılda bir)
  - a. Salmonella,
  - b. Shigella,

2. Dışkının mikroskopik incelenmesi (en az altı ayda bir)
  - a. Entamoeba histolytica kistleri,
  - b. Giardia lamblia kistleri,
  - c. Helmint yumurtaları,
3. Boğaz ve Burun Kültürü (en az yılda bir)
  - a. Staphylococcus aureus,
4. Akciğer Grafisi (en az yılda bir)
  - a. Tüberküloz yönünden,
5. El kültürü (yılda bir-gerek görüldükçe)
6. Hepatit B Taraması (3 ayda bir-gerek görüldükçe)
7. Hepatit B aşısı (isteğe bağlı)

5.3. SAĞLIK MUAYENE KARTLARI İLE İLGİLİ UYGULAMALAR

1. Sağlık Muayene Kartları kişiye özel kartlar olup, ilgili bölümlerin (adı, soyadı, işyeri adı vb.) doldurulması ve fotoğrafların yapıştırılması zorunludur,
2. Personelin eski Sağlık Muayene kartlarının ilgili bölümlerinden (Gaita kültürü, burun-boğaz kültürü, gaitada parazit, akciğer grafisi ve fiziki muayene) en az birinin tamamen dolmuş olması halinde yenisi verilir,
3. Özel sağlık kurum ve kuruluşlarda (özel laboratuvarlar, özel hastaneler vb.) yaptırılan laboratuvar tetkiklerinin onaylanma yetkisi, bu kurum ve kuruluşların (özel laboratuvarlar, özel hastaneler vb.) bulunduğu **İlçe Sağlık Grup Başkanlığında** olup Sağlık Muayene Kartları da onaylamayı yapan İlçe Sağlık Grup Başkanlığından temin edilmektedir. **Onaylama Sağlık Grup Başkan Yardımcısı** tarafından yapılacaktır. Onaylamaya, iki nüshalı analiz raporu ve mevcut sağlık muayene kartları ile birlikte gidilmelidir,
4. Kamu sağlık kurum ve kuruluşlarında yaptırılan laboratuvar tetkiklerinin Sağlık Muayene kartlarına işlenmesi ve kart temini işletmenin bulunduğu İlçe Sağlık Grup Başkanlıkları tarafından; Halk Sağlığı Laboratuvarlarına bizzat başvuru yapılarak analizlerin yaptırılması halinde laboratuvar tetkiklerinin Sağlık Muayene kartlarına işlenmesi ve kart temini Halk Sağlığı Laboratuvarları tarafından gerçekleştirilmektedir,
5. Laboratuvar sonuçlarının Sağlık Muayene Kartlarına işlenmesi için kart sahibi, işletme sahibi, sorumlu müdür, işyeri hekimi veya analizleri yapan özel sağlık kuruluşunun yetkilendirdiği personel onaylama merciine başvurabilir,
6. Onaylama yalnızca Sağlık Müdürlüğü'ne ait Sağlık Muayene Kartlarına yapılmaktadır.

5.4. PORTÖR MUAYENESİ UYGULAMALARI

Portör muayenesi, 3 ayda bir yapılması zorunlu fiziki muayene olup, işyeri hekimi olan işletmelerde çalışan personelin muayenesi işyeri hekimi tarafından, işyeri hekimi olmayan işletmelerde çalışan personelin muayenesi Belediye tabiplerince veya hükümet tabiplerince yapılacaktır. Bu muayeneyi yapan tabip, gerek gördüğü takdirde portör muayenesine esas laboratuvar tetkiklerini daha sık talep edebilir.

6. DOKTOR MUAYENE RAPORLARININ KANUNİ DAYANAKLARI

6.1. AĞIR VE TEHLİKELİ İŞLER RAPORU

16.06.2004 Tarihli RG Sayı: 25494 / Madde 5

Ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılacak işçiler (kadınlar dahil) ile 16 yaşını doldurmuş fakat 18 yaşını bitirmemiş genç işçilerin işe girişlerinde, işin niteliğine ve şartlarına göre bedence bu işlere elverişli ve dayanıklı olduklarının fizik muayene ve gerektiğinde laboratuvar bulgularına dayanılarak hazırlanan hekim raporu ile belirlenmesi zorunludur. İşin devamı süresince de bu işlerde çalıştırılmalarında bir sakınca olmadığının 16 yaşını doldurmuş fakat 18 yaşını bitirmemiş genç işçiler için en az 6 ayda bir, diğerleri için de en az yılda bir defa hekim raporu ile tespiti zorunludur.

Bu raporlar işyeri hekimi, (Değişik ibare: Resmi Gazete-07.03.2010-27514) işyeri sağlık ve güvenlik birimi, ortak sağlık ve güvenlik birimi, işçi sağlığı dispanserleri, bunların bulunmadığı yerlerde sırasıyla en yakın Sosyal Sigortalar Kurumu, Sağlık Ocağı (Ek ibare: Resmi Gazete-7/3/2010-27514) veya 24/11/2004 tarihli ve 5258 sayılı Aile Hekimliği Pilot Uygulaması Hakkında Kanun gereği sağlık ocağının kaldırıldığı yerlerde aile hekimi, hükümet veya belediye hekimleri tarafından verilir.

Keza, eğer sağlık raporunun verilmesi konusunda birden çok doktor veya sağlık kuruluşu yetkili kılınmışsa, yazılış sırasına göre, önde bulunan atlanarak daha sonrakinden rapor alınmaz (Yargıtay 10. Hukuk Dairesinin 19.11.1991 tarih ve E. 1990/10957, K. 1991/9293 sayılı kararı)

Ağır ve tehlikeli işlerin yapıldığı her işyeri, büyüklüğüne bakılmaksızın, işçileri işe elverişli olup olmadığını belirlemek. “görme raporu”, “gece çalışabilir” ve “yüksekte çalışabilir” kayıtları yasal zorunluluklardır.

“Ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılanlar ile 18 yaşından küçük işçiler için “bedenen yaptıkları işlere uygun olduklarına dair” sağlık raporu alınmaması halinde, 4857 sayılı İş Kanunu’nun 105. maddesi gereğince **2011 yılı için bu durumdaki her bir işçiden/çocuk işçiden dolayı 1.232 TL idari para cezası uygulanacaktır.**”

6.2. İŞE GİRİŞ VE PERİYODİK MUAYENE RAPORU

16.06.2004 Tarihli RG Sayı: 25494 / Madde 5

16 yaşını doldurmuş fakat 18 yaşını bitirmemiş genç işçilerin işe girişlerinde, işin niteliğine ve şartlarına göre bedence bu işlere elverişli ve dayanıklı olduklarının fizik muayene ve gerektiğinde laboratuvar bulgularına dayanılarak hazırlanan hekim raporu ile belirlenmesi zorunludur.

İşin devamı süresince de bu işlerde çalıştırılmalarında bir sakınca olmadığının 16 yaşını doldurmuş fakat 18 yaşını bitirmemiş genç işçiler için en az 6 ayda bir, diğerleri için de en az yılda bir defa hekim raporu ile tespiti zorunludur.

6.1. GENÇ İŞÇİ MUAYENE RAPORU

4857 Sayılı İş Kanunu Madde 87

14 yaşından 18 yaşına kadar çocuk ve genç işçilerin işe alınmalarından önce işyeri hekimi... muayene ettirilerek... vücut yapılarının dayanıklı olduğunun raporla belirtilmesi ve bunların 18 yaşını dolduruncaya kadar 6 ayda bir aynı şekilde doktor muayenesinden geçirilerek...

7. EĞİTİMLERİN KANUNİ DAYANAKLARI

7.1. TEMEL İSG EĞİTİMLERİ

4857 Sayılı İş Kanununa dayanılarak çıkarılan “Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” Madde 4 (07.04.2004 tarih ve 25426 sayılı Resmi Gazete)

7.2. YANGIN EĞİTİMLERİ

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü Madde-129 Dayanak: 25.8.1971, No:1475, Yayımlanma Tarihi ve No: 11.1.1974, No: 14765

Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik Madde-129 /Resmi Gazete 19.12. 2007 Sayı:26735 Resmi Gazete 09.09. 2009 Sayı:27344

7.1. AĞIR VE TEHLİKELİ İŞLERDE ÇALIŞACAKLARLA İLGİLİ EĞİTİMLER

Ağır ve Tehlikeli İşlerde Çalıştırılacak İşçilerin Mesleki Eğitimlerine Dair Tebliğ, Madde 15 (2), 23.12.2003 tarih ve 25325 sayılı Resmi Gazete, **Ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılan çalıştığı işle ilgili mesleki eğitim almamış her işçi için 616 TL idari para cezası söz konusudur.**

7.2. İŞYERİ HEKİMLERİ EĞİTİMİ

İşyeri Hekimlerinin eğitimleri 22.05.2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında 27 Kasım 2010 tarih ve 27768 Sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İşyeri Hekimlerinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkındaki Yönetmeliğin 30, 31 ve 32 maddelerine göre düzenlenmiştir.

1. Bakanlıkça belirlenecek eğitim programları teorik ve uygulamalı olmak üzere iki bölümden oluşur. Eğitim süreleri, teorik kısmı 180 saatten, uygulama kısmı 40 saatten ve toplamda 220 saatten az olamaz. Teorik eğitimin en fazla yarısı uzaktan eğitim ile verilebilir. Uygulamalı eğitimler işyeri hekimi bulunan bir işyerinde yapılır.
2. İşyeri hekimleri belgelerini aldıkları tarihten itibaren beş yıllık aralıklarla eğitim kurumları tarafından düzenlenecek bilgi yenileme eğitimine katılmak zorundadırlar. Bu eğitimin süresi 30 saatten az olamaz.

7.3. İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLIĞI EĞİTİMİ

İş Güvenliği Uzmanlığı Eğitimleri 22.05.2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında 27 Kasım 2010 tarih ve 27768 Sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmeliğin 21, 22 ve 23 maddelerine göre düzenlenmiştir;

1. Bakanlıkça belirlenecek eğitim programları teorik ve uygulamalı olmak üzere iki bölümden oluşur. Eğitim süreleri, teorik kısmı 180 saatten, uygulama kısmı 40 saatten ve toplamda 220 saatten az olamaz. Teorik eğitimin en fazla yarısı uzaktan eğitim ile verilebilir. Uygulamalı eğitimler işyeri hekimi bulunan bir işyerinde yapılır.
2. İşyeri hekimleri belgelerini aldıkları tarihten itibaren beş yıllık aralıklarla eğitim kurumları tarafından düzenlenecek bilgi yenileme eğitimine katılmak zorundadırlar. Bu eğitimin süresi 30 saatten az olamaz.

8. İDARİ PARA CEZALARI (4857 SAYILI İŞ KANUNUNA GÖRE)

4857 SAYILI İŞ KANUNU'NA GÖRE UYGULANACAK PARA CEZALARI (2011 YILI)				
Kanun Mad.	Ceza Mad.	Cezayı Gerektiren Fiil	Ceza Miktarı (TL)	
3/1-2	98	İşyeri bildirim yükümlülüğüne aykırı davranış	Çalıştırılan her işçi için	122
3/2	98	İş Kanunu'nun 3. maddesinin ikinci fıkrasında tanımlanan işyerinin muvazaalı olarak bildirilmesi	Asıl işveren ile alt işveren için ayrı ayrı	12,327
3/85	98	Ağır ve tehlikeli iş kapsamındaki işyerinin bildirim yükümlülüğüne aykırı davranmak	Çalıştırılan her işçi için	1,232
5	99/a	İşçilere eşit davranma ilkesine uyulmayan	Her işçi için	107
7	99/a	Geçici iş ilişkisi hükümlerine aykırı davranılan	Her işçi için	107
8	99/b	Çalışma koşullarına ilişkin belge verilmeyen	Her işçi için	107
14	99/b	Çağrı üzerine çalışma usulüne ilişkin hükümlere uyulmayan	Her işçi için	107
28	99/c	Çalışma belgesi verilmeyen veya belgesine yanlış bilgi yazılan	Her işçi için	107
29	100	Toplu işten çıkarma hükümlerine aykırı davranarak işten çıkarılan	Her işçi için	442
30	101	Çalıştırılmayan her özürlü ve çalıştırılmayan	Her işçi için	1,671
30	101	Çalıştırılmayan her eski hükümlü ve çalıştırılmayan	Her işçi için	1,671
32	102/a	Ücret ile Kanundan veya TİS'den veya iş sözleşmesinden doğan ücretin kasten ödenmemesi veya eksik ödenmesi halinde	Her işçi ve her ay için	122
32	102/a	Ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakın zorunlu tutulduğu halde özel olarak açılan banka hesabına ödenmemesi halinde	Her işçi ve her ay için	122
39	102/a	Asgari ücret ödenmeyen veya eksik ödenen	Her işçi ve her ay için	122
37	102/b	Ücret hesap pusulası düzenlememek		442
38	102/b	Yasaya aykırı olarak ücret kesme cezası vermek		442
52	102/b	Yüzde usulü uygulanan işyerlerinde, her hesap pusulasının genel toplamını gösteren belgeyi işçilerin seçtiği temsilciye vermemek		442
41	102/c	Fazla çalışma ücreti ödenmeyen, hak ettiği serbest zamanı altı ay içinde kullandırılmayan, onayı alınmadan fazla çalıştırılan	Her işçi için	219
56	103	Yıllık ücretli izni yasaya aykırı olarak bölünen	Her işçi için	219

57	103	Yıllık izin ücretini yasaya aykırı şekilde veya eksik ödenen	Her işçi için	219
59	103	İş sözleşmesinin sona ermesinde kullanılmadığı iznin ücreti ödenmeyen	Her işçi için	219
60	103	İzin yönetmeliğine aykırı olarak izin kullandırılmayan veya eksik kullandırılan	Her işçi için	219
63	104	Çalışma sürelerine ve buna ilişkin yönetmelik hükümlerine uymamak		1,113
64	104	Telafi çalışmasına ilişkin yasa hükümlerine uyulmadan çalıştırılan	Her işçi için	219
68	104	Ara dinlenmelerini yasa hükmüne göre uygulamamak		1,113
69	104	İşçileri geceleri 7,5 saatten fazla çalıştırmak, gece ve gündüz postalarını değiştirmemek		1,113
71	104	Çalıştırma yaşı ve çocukları çalıştırma yasağı hükümlerine aykırı davranmak		1,113
72	104	18 yaşını doldurmamış erkek ve her yaştaki kadınları yer ve su altında çalıştırmak		1,113
73	104	Gece çalıştırma yasağına ilişkin kanun ve yönetmelik hükümlerine aykırı davranmak		1,113
74	104	Doğum öncesi ve sonrası sürelerde kadınları çalıştırmak veya ücretsiz izin vermemek		1,113
75	104	İşçi özlük dosyalarını düzenlememek		1,113
76	104	Çalışma sürelerine ilişkin yönetmelik hükümlerine uymamak		1,113
77	105/c	İş sağlığı ve iş güvenliğinin gerektirdiği koşullara uymamak		1,232
78	105/a	İş sağlık ve güvenliği yönetmelik hükümlerine göre alınmayan her iş sağlığı ve güvenliği önlemi için alınmayan önlemler için izleyen	Her ay aynı miktarda	245
78	105/c	İşletme belgesi almadan işyeri açmak veya belgelendirilmesi gereken işler veya ürünler için belge almamak		1,232
79	105/c	Faaliyeti durdurulan işi izin almadan devam ettirmek veya kapatılan işyerini izinsiz açmak		1,232
80	105/c	İş sağlığı ve iş güvenliği kurullarının kurulması ve çalıştırması ile ilgili hükümlere aykırı davranmak, iş sağlığı ve iş güvenliği kurullarınca alınan kararları uygulamamak		1,232

81	105/c	İşyeri sağlık ve güvenlik birimi oluşturma, işyeri hekimi ile diğer sağlık personeli görevlendirme, iş güvenliği uzmanı olan mühendis veya teknik eleman görevlendirme yükümlülüğünü yerine getirmemek		1,232
85	105/d	Ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılan 16 yaşından küçük her işçi ve yönetmelikte gösterilen yaş kayıtlarına aykırı çalıştırılan	Her işçi için	1,232
85	105/d	Ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılan çalıştığı işle ilgili mesleki eğitim almamış	Her işçi için	616
86	105/b	Sağlık raporu alınmadan ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılan	Her işçi için	245
87	105/b	Sağlık raporu alınmayan 18 yaşından küçük	Her işçi için	245
88	105/c	Gebe veya çocuk emziren kadınlar hakkındaki yönetmeliğe uymamak		1,232
89	105/c	İş Kanununa göre çıkarılan çeşitli yönetmeliklere aykırı davranmak		1,232
90	106-108	İş-Kur'dan izin almaksızın iş ve işçi bulma faaliyetinde bulunmak		12,327
92/2	107/1-a	İş müfettişlerinin davetine gelmemek, ifade ve bilgi vermemek, gerekli belge ve delilleri göstermemek ve vermemek, kendilerine gerekli kolaylığı göstermemek		9,862
96/1	107/1-b	İş müfettişleri tarafından ifade ve bilgilerine başvurulmuş işçilere telkinde bulunmak, işçileri gerçeği saklamaya ya da değiştirmeye sevk etmek veya zorlamak		9,862
96/2	107/1-b	İşçilerin gerçeğe aykırı haberler vererek işvereni gereksiz işlemlerle uğraştırmaları veya haksız yere kötü duruma düşürmeye kalkışmaları, denetim ve teftişin yapılmasını güçleştirmeleri, kötü niyetli davranışlarda bulunmaları		9,862
107/2	107/2	İş müfettişlerinin teftiş ve denetim görevlerini yapmalarını ve sonuçlandırmalarını engellemek		9,862

**4857 SAYILI İŞ KANUNU'NA GÖRE UYGULANACAK PARA CEZALARI
(2012 YILI)**

			01.01.2012 25.01.2012	26.01.2012 31.12.2012
Kanun Maddesi	Ceza Maddesi	Cezayı Gerektiren Fiil	Ceza Miktarı (TL)	Ceza Miktarı (TL)
5	99/a	İşçilere eşit davranma ilkesine uyulmayan her işçi için	117	110
7	99/a	Geçici iş ilişkisi hükümlerine aykırı davranılan her işçi için	117	110
8	99/b	Çalışma koşullarına ilişkin belge verilmeyen her işçi için	117	110
14	99/b	Çağrı üzerine çalışma usulüne ilişkin hükümlere uyulmayan her işçi için	117	110
28	99/c	İşten ayrıldığı halde çalışma belgesi verilmeyen veya belgesine yanlış bilgi yazılan her işçi için	117	110
29	100	Toplu işten çıkarma hükümlerine aykırı davranarak işten çıkarılan her bir işçi için	487	450
30	101	Çalıştırılmayan her özürlü işçi ve çalıştırılmayan her ay için	1.842	1.700
30	101	Çalıştırılmayan her eski hükümlü işçi ve çalıştırılmayan her ay için	1.842	1.700
32	102/a	Ücret ile kanundan veya TİS'den yada iş sözleşmesinden doğan ücretin kasten ödenmemesi veya eksik ödenmesi halinde her işçi ve her ay için	134	125
39	102/a	Asgari ücretin ödenmemesi veya noksan ödenmesi, ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakın zorunlu tutulduğu halde özel olarak açılan banka hesabına ödenmemesi halinde her işçi ve her ay için	134	125
37	102/b	Ücret hesap pusulası düzenlememek	487	450

38	102/b	Yasaya aykırı olarak ücret kesme cezası vermek	487	450
52	102/b	Yüzde usulü uygulanan işyerlerinde, her hesap pusulasının genel toplamını gösteren belgeyi işçilerin seçtiği temsilciye vermemek	487	450
41	102/c	Fazla çalışma ücreti ödenmeyen, hak ettiği serbest zamanı altı ay içinde kullandırılmayan, onayı alınmadan fazla çalıştırılan her bir işçi için	241	220
56	103	Yıllık ücretli izni yasaya aykırı olarak bölünen her işçi için	241	220
57	103	Yıllık izin ücreti yasaya aykırı şekilde veya eksik ödenen her işçi için	241	220
59	103	İş sözleşmesinin sona ermesinde kullanmadığı iznin ücreti ödenmeyen her bir işçi için	241	220
60	103	İzin yönetmeliğine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandırılan her işçi için	241	220
63	104	Çalışma sürelerine ve buna ilişkin yönetmelik hükümlerine uymamak	1.227	1.200
64	104	Telafi çalışmasına ilişkin yasa hükümlerine uyulmadan çalıştırılan her işçi için	241	220
68	104	Ara dinlenmelerini yasa hükmüne göre uygulamamak	1.227	1.200
69	104	İşçileri geceleri 7,5 saatten fazla çalıştırmak, gece ve gündüz postalarını değiştirmemek	1.227	1.200
71	104	Çalıştırma yaşı ve çocukları çalıştırma yasağı hükümlerine aykırı davranmak	1.227	1.200
72	104	18 yaşını doldurmamış erkek ve her yaştaki kadınları yer altı ve su altında çalıştırmak	1.227	1.200
73	104	Çocuk ve genç işçileri gece çalıştırmak, çalıştırma yasağına ilişkin kanun ve yönetmelik hükümlerine aykırı davranmak	1.227	1.200

74	104	Doğum öncesi ve sonrası sürelerde kadınları çalıştırmak veya ücretsiz izin vermemek	1.227	1.200
75	104	İşçi özlük dosyalarını düzenlememek	1.227	1.200
76	104	Çalışma sürelerine ilişkin yönetmelik hükümlerine uymamak	1.227	1.200
77	105/c	<i>Maddedeki iş sağlığı ve iş güvenliği hükümlerine aykırı hareket etmek</i>	1.358	1.250
78	105/a	<i>İş sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili yönetmeliklerdeki hükümlere uymayan işveren veya işveren vekiline, alınmayan her iş sağlığı ve güvenliği önlemi için, (alınmayan önlemler için izleyen her ay aynı miktar)</i>	270	250
78	105/c	İşletme belgesi almadan işyeri açmak veya belgelendirilmesi gereken işler veya ürünler için belge almamak	1.358	1.250
79	105/c	Faaliyeti durdurulan işi izin almadan devam ettirmek veya kapatılan işyerlerini izinsiz açmak	1.358	1.250
80	105/c	<i>İş sağlığı ve güvenliği kurullarının kurulması ve çalıştırılması ile ilgili hükümlere aykırı davranmak, iş sağlığı ve güvenliği kurullarınca alınan kararları uygulamamak</i>	1.358	1.250
81	105/c	<i>İşyeri sağlık ve güvenlik birimi oluşturma, işyeri hekimi ile diğer sağlık personeli görevlendirme, iş güvenliği uzmanı olan mühendis veya teknik eleman görevlendirme yükümlülüğünü yerine getirmemek</i>	1.358	1.250
85	105/d	<i>Maddeye aykırı olarak ağır ve tehlikeli işlerde onaltı yaşından küçükleri çalıştırmak veya aynı maddede belirtilen yönetmelikte gösterilen yaş kayıtlarına aykırı işçi çalıştırmak, (bu durumdaki her işçi için)</i>	1.358	1.250

85	105/d	Maddenin birinci fıkrasında belirtilen mesleki eğitim almamış işçi çalıştırmak (bu durumdaki her işçi için)	606	550
86	105/b	Ağır ve tehlikeli işlerde işçilere doktor raporu almayan işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için,	270	250
87	105/b	18 yaşından küçük çocuklara doktor raporu almayan işveren veya işveren vekiline bu durumdaki her çocuk için,	270	250
88	105/c	Gebe veya çocuk emziren kadınlar hakkındaki yönetmeliğe uymamak	1.358	1.250
89	105/c	İş Kanununa göre çıkarılan iş sağlığı ve güvenliği yönetmeliklerine aykırı davranmak	1.358	1.250
90	106	İş-kur'dan izin almaksızın iş ve işçi bulma faaliyetinde bulunmak. (4904 sayılı Kanununun 20 nci maddesinin (h) bendindeki tutar esas alınır.)	13.591	13.591
92	107	İş müfettişlerinin davetine gelmemek, ifade ve bilgi vermemek, gerekli belge ve delilleri göstermemek ve vermemek, kendilerine gerekli kolaylığı göstermemek	10.873	10.873
96/1	107	İş müfettişleri tarafından ifade ve bilgilerine başvuru alan işçilere telkinde bulunmak, işçileri gerçeği saklamaya yada değiştirmeye sevk etmek veya zorlamak	10.873	10.873
96/2	107	İşçilerin gerçeğe aykırı haberler vererek işvereni gereksiz işlemlerle uğraştırmaları veya haksız yere kötü duruma düşürmeye kalkışmaları, denetim ve teftişin yapılmasını güçleştirmeleri, kötü niyetli davranışlarda bulunmaları	10.873	10.873

107/2	107/2	İş müfettişlerinin teftiş ve denetim görevlerini yapmalarını ve sonuçlandırmalarını engellemek	10.873	10.873
Not: Uygulanacak idari para cezası miktarları her yıl yeniden değerlendirilme oranında artırılmakta ve 1 (bir) TL'nin altındaki tutarlar dikkate alınmamaktadır.				